

3. Кримінально-виконавчий кодекс України та Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань з приводу права осіб, засуджених до позбавлення волі, на побачення з членами своєї сім'ї та родичами потребують доопрацювання шляхом внесення до них відповідних змін.

Наведені результати дослідження мають загальний базовий характер та можуть стати у пригоді при наукових дослідженнях можливостей удосконалення нормативного закріплення особистих немайнових прав осіб, засуджених до позбавлення волі.

ЗАПРОВАДЖЕННЯ СУДУ ПРИСЯЖНИХ, ЯК ПРАВО ОБВИНУВАЧЕНИХ НА СПРАВЕДЛИВЕ ПРАВОСУДДЯ

Коломієць Р.Р., студент ННППП НАВС

Науковий керівник: д.ю.н., доцент, завідувач кафедри кримінально-правових дисциплін ННППП НАВС Горбачевський В.Я.

Закон є втілення суспільного уявлення про справедливість, не всьому що є справедливим надано форму закону, але все що є закон повинно бути справедливим. Інститут присяжних засідателів, для Незалежної України є новелою кримінального судочинства, проте даний інститут покликаний збільшити рівень справедливості при здійсненні правосуддя. На разі, для нашої держави запровадження даного інституту було лише питанням часу, оскільки, ще Конституцією України було задекларовано, у ст. 124, що народ безпосередньо приймає участь у здійсненні правосуддя через народних засідателів і присяжних. Чинним кримінально-процесуальним законодавством передбачено створення суду присяжних за континентальною моделлю, тобто присяжні беруть участь у судочинстві разом із суддею.

Відповідно до ст. 53 ЗУ «Про судоустрій та статус суддів», присяжним є громадянин України, який у випадках, визначених процесуальним законом, вирішує справи у складі суду спільно із суддею (суддями), забезпечуючи згідно з Конституцією України безпосередню участь народу у здійсненні правосуддя. Як визначає ст. 383 КПК суд присяжних утворюється при місцевому загальному суді першої інстанції.

Відповідно до ст. 384 КПК прокурор, суд зобов'язані роз'яснити обвинуваченому у вчиненні злочину, за який передбачене покарання у виді довічного позбавлення волі, можливість та особливості розгляду кримінального провадження стосовно нього судом присяжних. Виходячи із даного положення ми можемо бачити, що право на розгляд своєї справи присяжними має виключно обвинувачений, та ще й за обставиною, якщо вчинений ним злочин передбачає, як санкцію довічне позбавлення волі.

На мою думку, таке обмеження у здійсненні правосуддя судом присяжних є доволі жорстке, і потребує ретельного перегляду, адже виключно за такої обставини, право на залучення присяжних має виключно специфічна категорія підсудних, які підозрюються у вчиненні злочину, за який передбачене покарання у вигляді довічного позбавлення волі, слід зменшити межу можливого залучення присяжних до розгляду справи, починаючи з тяжких злочинів.

Дуже влучно з даного приводу сказав екс-Міністр юстиції України Лавринович О.В. він зазначив: «Суди присяжних є у невеликій кількості країн з достатнім рівнем культури, складовою, якої є правова. Для нашого суспільства, це передчасно. Адже це суд не стільки права скільки емоції».

Стаття 385 КПК регламентує виклик присяжних: після призначення судового розгляду судом присяжних головуючий дає секретарю судового засідання розпорядження про виклик присяжних у кількості семи осіб, які визначаються автоматизованою системою документообігу суду з числа осіб, які внесені до списку присяжних. Ми можемо спостерігати, що присяжні обираються випадково із людей внесених до реєстру, і саме даний факт може збільшити довіру населення до правосуддя. Присяжним може бути громадянин

України, який досяг тридцятирічного віку і постійно проживає на території, на яку поширюється юрисдикція відповідного суду.

Слід зазначити, що з поміж відмінностей судового слідства в суді присяжних не підлягають дослідженню відомості, здатні обумовити упередження присяжних щодо обвинуваченого. До таких, як мінімум, належать дані про наявність у обвинуваченого судимості, визнання його хронічним алкоголіком або наркоманом. Дане твердження має безпосереднє значення, оскільки присяжні не повинні зважати на минуле обвинуваченого, а лише здійснювати правосуддя, виходячи із обставин виключно факту, який розглядається з одного боку, і тим паче дані факти мають значення для кваліфікації, а нею присяжні не займаються.

Насамкінець, слід зазначити, що запровадження даного інституту є безпосередньо кроком назустріч демократії, кроком назустріч цивілізації, надійному та міцному правосуддю, а також безпосередньою реалізацією задекларованих Конституцією норм стосовно доступу народу до правосуддя.

МЕТА СТВОРЕННЯ БАНДИ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА ІНШИХ ДЕРЖАВ

Гаврилюк Б.О., курсант факультету підготовки фахівців для підрозділів слідства ННПФПСКМ НАВС

Науковий керівник: к.ю.н., с.н.с., провідний науковий співробітник НЛ з проблем досудового розслідування ННПФПСКМ НАВС Вознюк А.А.

Тема організованої злочинності є актуальною не лише для України, але й інших країн світу. Доказом цього є законодавчо закріплена, відносно жорстка відповідальність за вчинення злочинів, учинених в організованих формах співучасті. Одним із найбільш небезпечних проявів організованої злочинної діяльності є бандитизм.

Відповідно до ст. 257 КК України, бандитизм – це організація озброєної банди з метою нападу на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб, а також участь у такій банді або у вчинюваному нею нападі. Водночас поняття банди закріплено у Постанові Пленуму Верховного суду України «Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями» від 23 травня 2005 року №13. У п. 17 цієї Постанови вказано, що бандою необхідно визнавати озброєну організовану групу або злочинну організацію, яка попередньо створена з метою вчинення кількох нападів на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб або одного такого нападу, який потребує ретельної довготривалої підготовки.

На нашу думку, суспільна небезпека банди полягає в тому, що вона створюється здебільшого для вчинення тяжких і особливо тяжких злочинів, та являє собою певну стійку, керовану зсередини та структуровану одиницю для вчинення протиправних дій.

У КК України закріплені такі кримінально-правові ознаки банди: озброєність; загальна мета учасників угруповання – вчинення нападу на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб. Між тим в теорії кримінального права закріплені й інші обов'язкові ознаки, зокрема наявність у ній декількох (трьох і більше) суб'єктів злочину; стійкість; ієрархічність тощо.

Таким чином, однією з обов'язкових ознак банди за КК України є визначена мета – вчинення кількох нападів на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб або одного такого нападу, який потребує ретельної довготривалої підготовки.

Водночас за кримінальним законодавством інших країн мета створення банди визначається по-різному: 1) напад на організації чи громадян (ст. 209 КК Росії, ст. 217 КК Азейбарджану, ст. 230 КК Киргизії, ст. 237 КК Казахстану, ст. 222 КК Арменії); 2) напад на підприємства, установи, організації та громадян (ст. 286 Білорусь); 3) напад на юридичних чи фізичних осіб (ст. 283 КК Молдови); 4) вчинення злочинів (ст. 210 КК Аргентини, ст. 224 КК Латвії); 5) вчинення злочину чи його продовження (ст. 515 КК Іспанії); 6) намір